

IW w Puławach szczepionka ta ma dawać już pewną odporność po dwóch dniach od momentu zaszczepienia. Przypadek, który stwierdziłem w tuczarni świń w miejscowości P. wyraźnie przemawia za tym, że szczepienia szczepionką lapinizowaną w hodowlach tuczu przemysłowego należy nadal kontynuować. W miesiącu sierpniu ub. r. w tej samej hodowli stwierdzono pomór u 5 świń, skierowanych do rzeźni w wyniku selekcji hodowlanej. Natychmiastowe dokładne badania kliniczne wśród świń znajdujących się w tuczarni nie wykazały żadnych

zmian chorobowych wskazujących na pomór świń. Fakt ten można by tłumaczyć tym, że były to osobniki chore na chroniczną postać pomoru zawleczoną do tuczarni, względnie tym, że świnię tę nie nabyły odporności po szczepionce lapinizowanej i zaraziły się pomorem już na terenie tuczarni. Ponieważ pomór świń w pow. sierpeckim był do 1958 r. stale stwierdzany uważam, że masowe profilaktyczne szczepienia świń w tym powiecie należy nadal przeprowadzać.

Adres autora: Władysław Józefów, Sierpc, ul. Buczka 26.

W. SIENNICKI, ST. PRZYŁĘCKI, I. BASZ, M. CYGANKIEWICZ, J. PIÓRO, D. RADZISZEWSKA

Występowanie brucelozy u pracowników zakładów mleczarskich i przetwórstwa mięsnego w woj. wrocławskim

Z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu

(Autoreferat)*

W okresie od kwietnia do grudnia 1955 r., poddano badaniom pracowników 42 zakładów mleczarskich woj. wrocławskiego. Wśród przebadanych 609 osób tylko jeden raz stwierdzono dodatnie odczyny serologiczne, co stanowi 0,16‰; u pracownika tego nie stwierdzono żadnych objawów chorobowych.

W okresie od marca do października 1957 r. przebadano 1615 pracowników rzeźni i zakładów przetwórstwa mięsnego woj. wrocławskiego. W ujawnionych 7 przypadkach brucelozy (0,4‰) stwierdzono następujące miano odczynów serologicznych: przy dodatnim odczynie wiązania dopełniacza, odczyn aglutynacyjny u dwóch osób miał miano 1:50,

u trzech 1:100. W jednym przypadku przy ujemnym O.W.D. odczyn aglutynacyjny był dodatni w mianie 1:200 i wreszcie w ostatnim 7. przypadku przy wątpliwym O.W.D. miano aglutynacji wynosiło 1:50. U dwóch osób obserwowano ostrą i przewlekłą postać brucelozy, u 4 — bezobjawową. O ostatnim przypadku brak bliższych danych.

Wnioski

1. Według własnych obserwacji, u pracowników zatrudnionych w zakładach mleczarskich brucelozą nie występuje jako choroba zawodowa.

2. Podobnie wśród pracowników zatrudnionych w rzeźniach i w zakładach przetwórstwa mięsnego, brucelozą, nie ma również zdecydowanego charakteru choroby zawodowej.

* Referat wygłoszony na I Zjeździe PTNW. Oryginał pracy pt. „Badania nad występowaniem brucelozy u ludzi w woj. wrocławskim”, oddano do druku w Redakcji Przeglądu Epidemiologicznego.

PATOLOGIA I TERAPIA

STANISŁAW LACHOWICZ

Obserwacja rozwoju zmian kostno-stawowych u psa

Z Kliniki Chirurgicznej Wydz. Wet. WSR we Wrocławiu
Kierownik: prof. dr KAZIMIERZ SZCZUDŁOWSKI

Zmiany zniekształcające stawów i kości obserwowane u zwierząt w badaniu klinicznym i radiograficznym nie w każdym przypadku rozwijają się w następstwie trwałego zapalenia. Według Rutkowskiego „u ludzi niesłusznym mianem zapaleń zniekształcających określano dawniej pewną grupę zmian w kręgosłupie o przebiegu przewlekłym. Ostatnio bowiem dowiedziono, że przyczyną tych zniekształceń kręgosłupa ludzkiego nie jest zapalenie, ale procesy zużycia i zwyrodnienia. Do tej odrębnej grupy zalicza się choroby zniekształcające kręgosłupa, którym przypisuje się pochodzenie reumatyczne — np. chorobę Bechterewa lub Pierre-Marie-Strümpella (*spondylarthritis ankylopoetica*), *spondylosis deformans*, *spondylarthrosis deformans*”.

Z uwagi na to, że jako przyczynę zmian zniekształcających tej grupy chorób kręgosłupa u ludzi uważa się wolno postępujące procesy zużycia i degeneracji, a kiedy indziej przewlekły gościec, zainteresowania nasze poszły w kierunku badania podobnych chorób kręgosłupa u zwierząt, a szczególnie u

psa. Ponieważ pies najbardziej żyty ze środowiskiem i ze sposobem bycia człowieka również zapada na pewne schorzenia kręgosłupa, dlatego obserwacja i analiza tej nie wyjaśnionej przyczynowo grupy chorób kręgosłupa, na tle podobnych względnie zbliżonych warunków środowiska, jest uzasadniona i może okazać się pożyteczna.

Fankhauser zwraca uwagę na 3 schorzenia w obrębie kręgosłupa u starzejących się i starych psów: 1) Zmiany prowadzące do usztywnienia z kostnotwórczym odczynem w zakresie stawów kręgosłupowych (*spondylosis deformans*, *spondylarthrosis ankylopoetica*). 2) Przepuklina tarcz kręgowych względnie wypadnięcie jądra miążdżystego (*protrusio nucleus pulposi*) i 3) skostnienie w obrębie opony twardej rdzenia kręgowego.

Wśród materiału badanych pod tym względem psów znaleziono i poddano obserwacji rzadki i ciekawy przypadek schorzenia kręgosłupa i zmian stawowo-kostnych u psa pekińczyka. Wielce znamien-